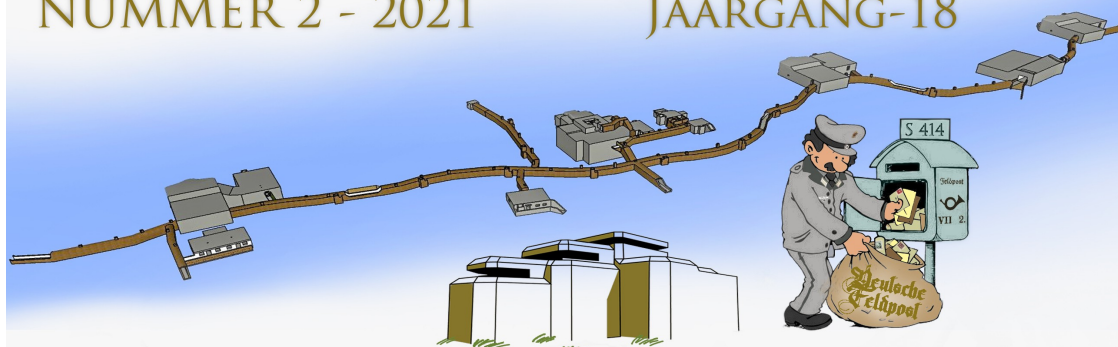

NUMMER 2 - 2021

JAARGANG-18

ATLANTIKWALL MUSEUM NOORDWIJK BUNKERPOST

Museumbunker:

Verlengde Bosweg 1
2202 NT NOORDWIJK
(Fietspad richting
Zandvoort)

Openingstijden museum:

Zie de website :
<https://atlantikwall.nl/>

Contact

info@atlantikwall.nl

In dit nummer:

Column van de
Vicevoorzitter

In Memoriam

Bezoek aan de Verstärkt
Feldmaßig (VF) bunkers aan
de Duinweg.

Het 5.14 Regiment SSa
in Noordwijk

Cijfers

Bunkerkaas

P.R. Pagina

Interview

Column van de vicevoorzitter

Beste vrijwilligers, donateurs en relaties. Dit keer een column van de vicevoorzitter. Ondanks Corona hebben we een prachtig seizoen gedraaid. Eigenlijk een half seizoen. De versoepelingen kwamen pas 26 juni. Vanwege veiligheidsvoorschriften gold een beperking van 20 bezoekers tegelijk in de zuidgang. Daarom zijn we voor het eerst ook op zaterdag open gegaan. Dat bleek een groot succes: Wekenlang zaten we volgeboekt. In augustus zijn we zelfs nog 2 extra vrijdagen open gegaan. Nooit eerder gedaan. Ook die zaten direct vol.

Een wonder dat het steeds weer lukte bezetting te hebben. Dank aan planners, gidsen en kassa medewerkers voor jullie inzet en betrokkenheid. Mooi ook om te zien dat een handvol nieuwe gidsen gelijk volle bak heeft meegedraaid. En hoe! Ik heb alleen maar enthousiaste bezoekers uit de gang zien komen. Dat maakt me blij en trots.

Veiligheidsbeperkingen betekende ook kleinere groepen. Leuk voor de gidsen. Ook die zag ik blij en trots uit de gang komen. Nauwelijks schoolbezoeken, een half seizoen, beperkte gangcapaciteit en toch meer dan 3.000 bezoekers. Met recht een teamprestatie.

De zaterdag klusploeg heeft stug doorgewerkt, ondanks het gemis van collega's die nodig waren voor de openstelling op zaterdag. Ze hebben mooie vorderingen gemaakt in de noordgang. Zo goed zelfs, dat we verwachten deze gang volgend jaar deels beschikbaar te hebben voor het publiek. Dat zou een prachtige mijlpaal zijn.

Tot slot: In oktober is het kindercultuurmaand en alle Noordwijkse musea zijn open. In de maand oktober hebben we ruim 650 bezoekers ontvangen. Dus ook dat slaat aan. Hoopgevend als je weet dat we volgend jaar langer open blijven. Tegen die tijd kunnen we zeker nog extra vrijwilligers gebruiken. Vooral kassa en gidsen, maar zaterdagklus-sers mag natuurlijk ook. Wellicht wilt u eens polsen in uw omgeving. Laat ze contact opnemen via mail: andre@atlantikwall.nl
Een museum zoals wij, is zo goed als zijn vrijwilligers. Klinkt raar tussen al dat bunker-beton, maar volgens mij zijn wij steengoed.

André van der Niet

In memoriam – Siem van der Ploeg (André van der Niet)

Op 28 juni jl. is onze vrijwilliger Siem van der Ploeg overleden. Siem was al een tijdje ziek. Niet lang daarvoor is Siem benoemd tot lid van verdienste. Dat was dik verdiend. In de bunkerpost 2021-1 stond een mooie samenvatting. Menig klusser weet nog dat als Siem je kruiwagen vol schep-te, je geen rustige middag had. In zijn jeugd struinde hij al in de bunkers en jarenlang was hij een van onze meest trouwe en gedreven vrijwilligers. Zijn verbondenheid met ons is zichtbaar op zijn grafsteen. Daarop staat het logo van ons museum ingegraveerd. De schep waarmee Siem ook “buiten kantooruren” ons toegangspad herstelde, had hij verborgen in de duinen. Daar ligt zijn schep nog steeds en daar mag ie blijven liggen. Zo voelt het alsof Siem er nog een beetje bij is.

15 augustus 2020, Rondleiding door de VM woonbunkers (ah)

Op uitnodiging van Rob Bijlo brachten verschillende vrijwilligers samen met de gepensioneerd boswachter Mart Gielen een bezoek aan het VM bunkercomplex aan de rand van de Duinweg. Deze waren ooit bevolkt met manschappen van het 5.14 SStA.

In de woonbunker hebben zij “Bunker art” achtergelaten. Zoals twee gekruiste ankers met daarboven de tekst: (14 SStA Kriegsweltnacht 1944). Rik Weeda zal hier in het volgende artikel verder op in gaan. Via een luchtschacht,

waar een houten ladder was neergezet kwamen we in een gangenstelsel met verschillende slaapvertrekken, voorraadkamers, keuken

en de woonkamer. De woonkamer binnenlopend was er op de linker wand een man met een zak op zijn rug en enkele huizen getekend. Verderop een oorlogsschip. Op de rechter wand een frivole mannenkop met daarboven de tekst: Paradijs der Junggesellen. Deze muurtekening is een verwijzing naar de speelfilm van Kurt Hoffmann uit 1939. Op de achterwand prijkt zoals reeds gezegd de tekening van de twee ankers, waarmee we de manschappen die hier in de bezettingstijd huisden kunnen identificeren.

(Zie volgend artikel van Rik Weeda)

Het 5.14 Regiment SStA in Noordwijk (Rik Weeda)

Een tipje van de sluier opgetild.

Twee gekruiste ankers met daarboven geschreven: 5.14 SStA Kriegsweihnacht 1944, vormen een mysterieuze herinnering aan de aanwezigheid van Duitse troepen in de oostelijk gelegen bunker aan de Duinweg in Noordwijk. Wat betekenen die letters, welk verhaal ligt erachter? Wie heeft ze erop getekend? Op die laatste vraag zullen we wel nooit een antwoord vinden, maar na enig graafwerk kunnen we dankzij historisch onderzoek door Maurice Laarman een tip van de sluier oplichten.

Om het geheim te ontrafelen moeten we eerst de naam van de blijkbaar hier gevestigde Duitse militaire eenheid SStA ontrafelen. Daarvoor is een beknopte uitleg van de militaire organisatie van de Duitse *Kriegsmarine* op zijn plaats. De *Kriegsmarine* kende tijdens de oorlog vier marineregio's in het bezette gebied (Noordzee, Oostzee, Zuid, Noorwegen). Iedere regio stond vanaf 1943 onder leiding van een *Oberkommando der Marine*. Nederland behoorde tot de regio Noordzee en viel vanaf juni 1943 onder de Admiral in den Nederlanden, onderdeel van Admiral der Nordsee wat weer een onderdeel was van de *Marineoberkommando Nordsee* (hoofdkwartier in Wilhelmshaven). Deze organisatie werd tussen 1 maart 1943 en het einde van de oorlog geleid door admiraal *Erich Förste*. De *Schiffsstammabteilungen* (SStA's) waren belast met de opleidingen van de rekruten.

In ons land waren zeven *Schiffsstammabteilungen* Assen (10. SStA), Bergen op Zoom en Roosendaal (16. SStA), Breda (14. SStA), Ede (20. SStA), Groningen (24. SStA), Steenwijk en Wezep (6. SStA). In dit licht moeten we de tekening in de bunker in Noordwijk zien. Deze duidt erop dat hier manschappen van de 5^e compagnie van het 14^e Regiment *Schiffsstammabteilung* aanwezig waren.

Van burger tot soldaat

Maurice Laarman deed nader onderzoek naar deze SStA's en sprak ook een aantal veteranen van deze eenheid. "De 14^e *Schiffsstammabteilung* was een opleidingseenheid van de *Kriegsmarine*", vertelt hij. "Hier werd van een burger soldaat gemaakt. In drie maanden tijd werden de rekruten militaire basisbegrippen, hiërarchie, handvuurwapens, marcheren etc. bijgebracht. Hoewel het dus een eenheid van de marine was, leek deze opleiding veel op die van een infanteriesoldaat. Dat lijkt vreemd maar is het niet. Militaire tucht en discipline waren tijdens de hele loopbaan van belang. Ook aan boord van een schip moest men handvuurwapens kunnen bedienen bij het op wacht staan op de kade. Na de basistraining kon de matroos zijn loopbaan vervolgen bij een meer specifieke leergang, passend bij het dienstvak waar hij voor bestemd was. Daarna volgde eventueel verdere opleidingen, of dienst bij een actieve eenheid."

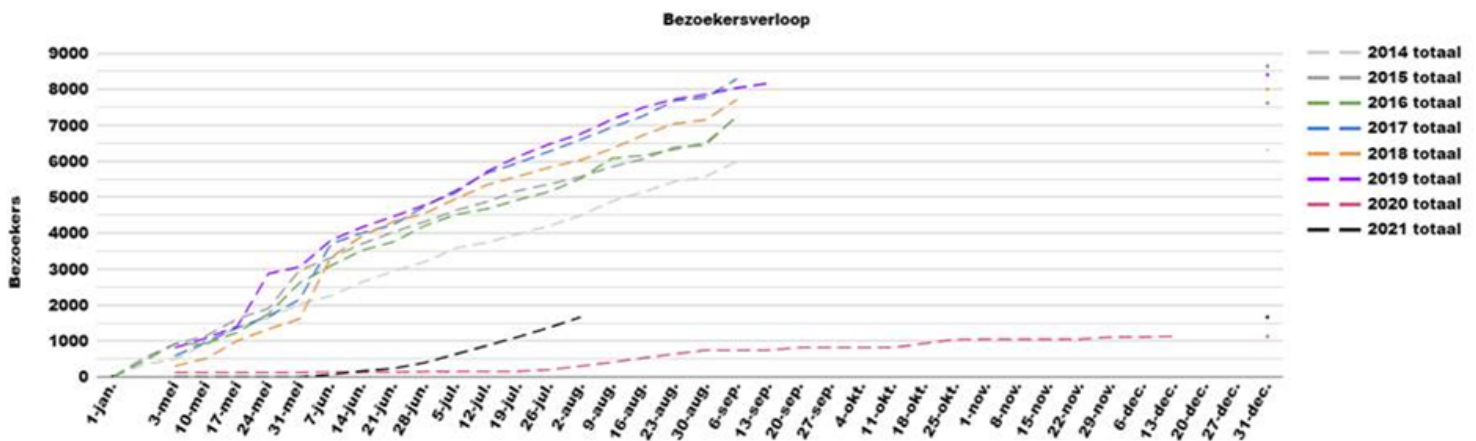
Wordt vervolgd.

Van de Secretaris (Johan Gieske)

Nu we met het museum ongeveer 2 maanden zijn open geweest kunnen we spreken over mooie bezoekersaantallen. In de eerste week van augustus hadden we het maximale aantal bezoekers wat we op dat moment in 1 weekend kwijt konden (240). Omdat de reserveringen voor de volgende week erg voorspoedig liepen is besloten ook deze vrijdag open te gaan. Hiermee stijgt de capaciteit voor het weekend naar 360. Er zijn op dit moment al 288 reserveringen voor dit lange weekend.

Op het moment van schrijven (5 augustus) zaten we voor dit seizoen op een bezoekersaantal van 1666. Hiermee zitten we inmiddels boven het aantal van vorig jaar, namelijk 1131. Met deze bezoekersaantallen zijn in ieder geval de vaste lasten weer gedekt voor dit seizoen.

Tot het einde van dit zomerseizoen zijn er nog 4 weekenden. Hiermee zouden we de 2500 kunnen gaan halen dit seizoen. Deze aantallen zijn nog niet te vergelijken met de aantallen van voor de corona, maar het is alvast weer een hele stap voorwaarts t.o.v. vorig jaar. Mogelijk zijn we met de kerstvakantie open, deze is van 25 december t/m 9 januari 2022. Er wordt nog naar gidsen en kassamedewerkers gezocht.

Op dit moment wordt er druk gewerkt om het noorden toegankelijk te krijgen. Echter is het niet haalbaar om dit najaar al met groepen hier doorheen te lopen. Naast de rails is nog een strook aanwezig waar beton gestort moet worden. Zonder beton is er een te grote kans op enkelletsel.

Er zijn ca. 4 pallets met beton nodig om deze strook te vullen met beton. Ook moesten er betonnen put-

deksels gegoten worden met een verzonken handgreep. Deze klus klaarde Rinus.

Bunkerkaas *(ah)*

Zaterdag 4 september jl. was het weer zover, de Bunkerkaas party.

Wel in afgeslankte vorm in verband met corona maar dat mocht de "smaak" van de verschillende bunkerkazen niet drukken. Een paar dagen daarvoor zijn de kazen voor het laatst gewassen en uit de geschutsbunker gehaald om bij Den Elzen in de winkel aan het grote kaasliefhebbende publiek verkocht te worden. Veel van onze vrijwilligers hebben de kaas mogen proeven, en het viel zeker in de smaak.

In 1987 startte Peter den Elzen samen met zijn vrouw Coby hun kaaswinkel in Noordwijk aan de Sint Jeroensweg, in het pand waar Peter is geboren. Na bijna 42 jaar aan het roer te hebben gestaan droeg Peter in 2021 het roer over aan Charlot van der Leest.

De P.R. Pagina

PR-groep wil nog meer focus op het museum

Nu het Atlantik Wall Museum op allerlei terreinen aan het professionaliseren is, werken we ook hard aan onze communicatie, zowel in- als extern. De PR-groep beantwoordt vragen van geïnteresseerden, communiceert over openingstijden en wetenswaardigheden van het museum via persberichten, Facebook, Instagram en nationale en internationale forums zoals Geschiedtsspuren in Duitsland. Ook levert de PR-groep artikelen en achtergrondinformatie, bijvoorbeeld via de Bunkerpost.

Zo komen en blijven we als museum onder de aandacht van iedereen die meer van ons weten wil.

De leden van de PR-groep

Beau Kremer

Beau is twee jaar betrokken als vrijwilliger en staat voornamelijk achter de kassa. Studeert op het moment af aan de opleiding communicatie aan de Hogeschool Leiden. Binnen de commissie houdt ze zich *voornamelijk bezig met social media en het beheer van het Instagram account.* binnen één maand te realiseren.

Rob Kremer

Rob is niet alleen gids maar nu ook lid van het PR-team. Hij kwam zeven jaar geleden bij de stichting en heeft in die jaren veel zien veranderen. "Toen ik begon hing de kerstverlichting nog in de zuidtunnel verbonden met accu's en het dak van de S414 was er nog niet. Nu hebben we een hypermoderne kassa met uitbreiding voor scanpoortjes. De noordtunnel is vergevorderd en de audio tour is er nu in drie talen. We zijn een gevestigde naam in de museumwereld, nationaal en internationaal."

Rik Weeda

Studeerde geschiedenis aan de Vrije Universiteit in Amsterdam en is medeauteur van het boek 'Uit de Vonk zal de Vlam oplaaien', over de verzetsgroep De Vonk tijdens de Tweede Wereldoorlog. Werkte daarna als communicatiemanager en redacteur bij KPN en voor diverse bureaus. Rik zal eerst voornamelijk redactionele bijdragen leveren maar wil in de toekomst ook meer doen voor het museum.

Colofon:

Stichting Atlantikwall
Museum Noordwijk

info@atlantikwall.nl

Bankgegevens:

Giro NL23INGB0009185700
Bank NL03RABO0146683110
t.n.v. St. Atlantikwall Museum te
Noordwijk

Bestuur:

Voorzitter: Victor Salman
Vice voorzitter: André v.d. Niet
Secretaris: Johan Gieske
Penningmeester: Joeri de Jong
Lid: Jeroen v.d. Zalm
Lid: Rob Dorst
Lid: Joan Rückert

Ereleden

Cor van Duin
Ruud Boot
Jan Heus

Redactie Bunkerpost:

Anton Haasnoot

Redactieadres:

redactie@Atlantikwall.nl

Medewerkers:

Gerty Haasnoot
André v.d. Niet
Johan Gieske
Rik Weeda
Dirk Zweers

Logo Bunkerpost:

Peter Wijnberger

Officieel logo

Marjolijn v.d. Jagt

Overname van teksten of afbeeldingen uit deze nieuwsbrief is uitsluitend toegestaan na verkregen schriftelijke toestemming van de redactie en de desbetreffende auteur.

Interview Joeri de Jong *(Dirk Zweers)*

Naam, geboortejaar, achtergrond, beroep?

Joeri de Jong, 1993, assistent accountant bij Van Wezel Accountants te Rijnsburg. Is hier na het VWO op Pieter Groen College gaan werken. Hoopt na het afronden van zijn studie aan Nyenrode Registeraccountant (RA) te worden. Huidige functie is teamleider controlepraktijk voor Midden- en Kleinbedrijf.

Hoe ben je betrokken geraakt bij de Stichting Atlantikwall Museum Noordwijk?

Ik ben destijds benaderd door Victor Salman. In december 2019 kennisgemaakt met het bestuur en voelde gelijk een klik met de andere bestuursleden. Ik werd ook enthousiast door te zien wat er door alle vrijwilligers bereikt is.

En sinds wanneer?

In januari 2020 was mijn eerste bestuursvergadering live met de andere bestuursleden. Alle vergaderingen daarna waren op afstand in verband met de Covid situatie. Heb in het begin van mijn bestuurslidmaatschap veel gehad aan de ondersteuning door Jan Heus.

Wat voor soort werkzaamheden doe je het liefst voor de Stichting?

De boekhouding bijhouden, begrotingen en kwartaalbalansen samenstellen en meedenken over vooral het financiële beleid.

Wat geeft je bij deze werkzaamheden het gevoel goed bezig te zijn?

Bij te kunnen dragen aan het vertellen van het verhaal dat ons museum uitdraagt. Heb als kind altijd interesse gehad in WO2. Ik heb vroeger ook veel verhalen van mijn opa gehoord over deze periode uit onze geschiedenis.

Hoe zie je de toekomst van de Stichting Atlantikwall Museum Noordwijk?

Ik hoop dat we onze bouwplannen, onder andere aan het entreegebouw, weten te realiseren in de nabije toekomst. Voorts dat we binnenkort het gehele complex kunnen openstellen voor ons publiek. We hebben in elk geval een goede financiële basis, waar ik hoop aan verder te kunnen bouwen. Ook door voortdurend mogelijke subsidiebronnen af te tasten.

Kun je beknopt een anekdote over onze bunker vertellen?

Er schiet me niet direct één anekdote te binnen. Als jongetje speelde ik vaak met vriendjes in de bunkers in de Zeereep van de Katwijkse Zuid-duinen. We vierden daar zelfs verjaardagspartijtjes in en bij de bunkers. Later bedacht ik me dat we als jonge knapen best wel eens gevaarlijke toeren hebben uitgehaald in die bunkers.

